

Denis Kozhukhin
El diabòlic i el diví

17.08.24

—20.30 h
Auditori Espai Ter
Torroella de Montgrí

PROGRAMA

El diabòlic i el diví

FRANZ LISZT (1811-1886)

La Lugubre gondola núm. 1, S. 200

Unstern! – Sinistre – Desastro, S.208

Nuages gris, S.199

Am grabe Richard Wagners, S. 135

GYÖRGY LIGETI (1923-2006)

Estudi núm. 13 «L'escalier du diable», del segon llibre d'estudis

FRANZ LISZT

«Bénédiction de Dieu dans la solitude» d'*Harmonies poétiques et religieuses*, S.173/3

PAUSA

FRANZ LISZT

Sonata per a piano en Si menor, S. 178

Lento assai. Allegro energico. Grandioso

Andante sostenuto

Allegro energico

Durada del concert:

1a part: 40 minuts

Pausa: 20 minuts

2a part: 30 minuts

Denis Kozhukhin piano

COMENTARI

LISZT, L'ARTISTA ROMÀNTIC PER EXCEL·LÈNCIA

Franz Liszt encarna com pocs la imatge perfecta de l'artista romàntic. La seva brillant carrera com a pianista virtuós el va portar a dur una vida personal entre les passions extremes en la seva joventut i el misticisme religiós en la vellesa. La seva obra per a piano, que va explorar d'una manera sense precedents totes les possibilitats tímbriques i tècniques de l'instrument, és un reflex d'aquesta transformació que va del diabòlic al diví.

Ja de jove, Liszt va voler entrar al seminari, cosa que el seu pare li va treure del cap; el seu atractiu físic i l'extraordinari talent com a pianista van fer la resta. Va ser l'estrella de tots els salons parisencs i el seu èxit entre les dones era irresistible. Va ser precisament una de les seves múltiples amants, la majoria d'elles casades, qui va transformar Liszt. El 1847, quan tenia 35 anys, va conèixer la princesa d'origen polonès Caloryne von Sayn-Wittgestein, just quan acabava de trencar la seva relació amb la comtessa Marie d'Agoult, amb la qual va tenir 3 fills. Tant d'Agoult com Von Sayn-Wittgestein eren dones casades quan van conèixer Liszt, però la polonesa era una fervent catòlica i en lloc d'allunyar-lo de l'Església com havien fet les anteriors amants del pianista, el va atraure a la fe. Liszt va abandonar la seva carrera com a concertista i es va concentrar en la composició. Acceptà el lloc de mestre de capella de la ciutat de Weimar i el 1865, quan va processar que mai es casaria, va prendre els ordes menors i es va fer confrare de l'orde dels franciscans. Fins a la seva mort el 1886, va passar els anys entre Roma, Weimar i Budapest ensenyant i component.

El programa del recital de Denis Kozhukhin recorre aquesta etapa transformadora de Franz Liszt. El 1853 el compositor acabava la *Sonata per a piano en Si menor* que dedica a Robert Schumann qui, per la seva banda, havia dedicat a Liszt la *Fantasia en Do major* Op. 17. L'obra no es va estrenar fins al 1857, quan Schumann ja havia mort. És la partitura més llarga del repertori de Liszt i és una peça única, tant per la seva concepció com pel fet de trencar amb la tradició de la forma sonata estructurant l'obra en un moviment cíclic que l'atorga un gran dramatism amb passatges foscos, violents, burletes, i escales i arpegis a gran velocitat. L'obra acaba amb un ambient

d'introspecció i de recolliment fins que cau en unes notes seques en el Si més greu del piano.

El 1834, a París, durant la seva etapa frenètica de concertista, Liszt ja havia escrit algunes obres d'inspiració espiritual, entre les quals destaca *Harmonies poétiques et religieuses*, un conjunt de peces de caràcter líric i religiós la versió definitiva de la qual va fer-la quan es va establir a Weimar i es va publicar el 1853 a Leipzig. La «Bénédiction de Dieu dans la solitude» és la tercera de les 10 peces que integren l'obra i va precedida d'un poema del francès Alphonse de Lamartine que reflexiona sobre la pregària i els sentiments de pau interior.

Liszt va abandonar la seva carrera com a concertista i es va concentrar en la composició. Acceptà el lloc de mestre de capella de la ciutat de Weimar i el 1865, quan va processar que mai es casaria, va prendre els ordes menors i es va fer confrare de l'orde dels franciscans.

Quant a mitjan dècada de 1860 Liszt deixa Weimar per retirar-se a Roma, les seves obres es transformen en més introspectives i experimentals sobre la forma, la tonalitat i l'harmonia en les quals el virtuosisme gairebé està absent i inicia un camí que després seguiran Debussy, Scriabin, Schönberg i Bartók. Exemple d'això és *Nuages gris*, S. 199, escrita el 24 d'agost de 1881. Es tracta d'una obra breu i tècnicament senzilla, marcada pel seu caràcter experimental que anticipa l'expressionisme. De la mateixa època és *Unstern!- Sinistre - Desastre*, S. 208, obra de caràcter violent amb un final paroxíctic.

En el final de la seva vida, Liszt escriu una sèrie d'obres relacionades amb la mort de Richard Wagner, casat amb la seva filla Cosima, i a qui admirava. El 1882 Liszt va anar a veure Wagner a Venècia on va comentar posteriorment que va veure una processó de góndoles funeràries i va

tenir la premonició de la mort del seu gendre, que es va produir el 13 de febrer de 1883 a la ciutat dels canals. Aquest episodi va ser la inspiració de *La Lugubre gondola núm. 1*, S. 200. La línia melòdica recorda *Tristany i Isolda* enmig d'harmonies agosarades que creen una atmosfera tràgica. *Am Grabe, Richard Wagners (A la tomba de Richard Wagner)* S. 135, va ser composta el 22 de maig de 1883 com a homenatge pòstum en el 70è aniversari del naixement de Wagner, escrita originàriament per a quartet de cordes i arpa, posteriorment va ser arranjada per a piano i orgue pel mateix compositor, però l'obra no es va publicar fins a 1952 quan es va trobar en una col·lecció privada. L'obra evoca vagament *L'encant de Divendres Sant del Parsifal*.

Compositor hongarès com Liszt, però nascut el 1923, György Ligeti es va establir a Europa Occidental el 1956 i va ser un dels representants

de l'avantguarda musical de Darmstadt, encara que progressivament va anant buscant un nou camí amb elements melòdic, rítmics i harmònics que s'allunyaven de l'ortodòxia avantguardista. Els seus tres llibres d'estudis pianístics, escrits entre 1985 i 2001, constitueixen un cicle de 18 peces que el mateix Ligeti qualifica «d'emotius i de gran complexitat contrapuntística i mètrica» relacionats amb el seu interès variat per la polifonia, l'ars subtilior, el folklore europeu, la polirítmia africana, el gamelan balinès o el jazz de Bill Evans. *Estudi núm. 13 «L'escalier du diable»*, del segon llibre d'estudis va ser compost el 1993. L'obra escrita a la manera d'una tocata, està basada en una energètica figura cromàtica, caracteritzada per la seva irregularitat rítmica que es mou amunt i avall i es transforma en una impressió de campanes sonant en diferents registres en temps, creant un efecte sinistre de moviment perpetu.

Lourdes Morgades

Palau de la Música Catalana Temporada 2024–2025

Royal Concertgebouw & Klaus Mäkelä /
Irène Theorin & Sarah Connolly / Freiburger
Barockorchester & René Jacobs / María
Dueñas, Philharmonia Orchestra & Marin
Alsop / Daniel Harding / Maria João Pires /
Filharmònica de Viena & Daniel Gatti / Juan
Diego Flórez / Alice Sara Ott / Serena Sáenz
& Vespres d'Arnadí / Denis Kozhukhin / Trio
Fortuny / Vox Luminis / Philippe Jaroussky /
Balthasar Neumann & Thomas Hengelbrock
/ musicAeterna & Teodor Currentzis / Raquel
García-Tomás / Diana Damrau & Jonas
Kaufmann / Fazil Say / Philippe Herreweghe
I més de 100 concerts!

Entrades, abonaments de cicles i abonaments
a la carta a partir de 4 concerts ja disponibles.

Seguiu-nos
a les xarxes

Amb el
suport de

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

inaem

BIOGRAFIES

DENIS KOZHUKHIN, PIANO

Guanyador del Primer Premi del Concurs Reina Elisabeth de Brusselles el 2010 amb 23 anys, és considerat un dels millors pianistes de la seva generació.

Kozhukhin col·labora sovint amb moltes de les principals orquestres internacionals, com ara les Simfòniques de Londres, Chicago i San Francisco, les Filharmòniques d'Israel, Rotterdam i Londres, així com la Royal Concertgebouw Orchestra, Staatskapelle Berlin, l'Orquestra de Philadelphia o la Philharmonia Orch. També participa habitualment en festivals com el Verbier, Gstaad, Grafenegg, Dresden, Tívoli, Jerusalem Chamber Music Festival, Intonations, Tsinandali i els Proms de la BBC.

En temporades anteriors ha tornat als BBC Proms amb l'Orquestra Simfònica de la BBC, ha debutat amb l'orquestra Nacional Danesa, Gulbenkian i la Simfònica d'Indianapolis, en gira amb la HR Sinfonieorchester de Frankfurt, en residència amb l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya interpretant els quatre concerts de Rakhmàninov i concerts amb les filharmòniques d'Oslo i Estocolm, NDR Radiophilharmonie i WDR Sinfonieorchester. En recital, ha actuat a Chicago, Boulez Saal de Berlín, Concertgebouw d'Amsterdam, Musikverein, Berlin Philharmonie, Frankfurt Alte Oper, Zurich Tonhalle i Bozar.

En la temporada que just ha acabat ha celebrat els aniversaris de Ligeti, Schönberg i Lutoslawski interpretant els seus concerts. Ha debutat amb la Simfònica de Dallas, Düsseldorf, Melbourne i tornarà a la NHK, Simfònica de San Francisco, Nacional de Washington, Filharmòniques d'Oslo, Copenhaguen, Lieja, Gulbenkian, Simfòniques

d'Islàndia, Barcelona i Queensland. Ha realitzat una gira de recitals per Berlín, Barcelona, Praga, Copenhaguen, Hamburg, Lisboa i San Francisco. Al costat de Janine Jansen ha actuat en l'Schloss-Elmau, el Wigmore Hall, el Zurich Tonhalle, l'Utrecht Musikgebouw i el Megaron d'Atenes.

Com a artista Pentatone, ha realitzat nombroses gravacions que inclouen les *Variacions Simfòniques* de César Franck amb l'Orquestra Filharmònica de Luxemburg sota la direcció de Gustavo Gimeno, sumant-se als discos anteriors de les *Romances sense paraules* de Mendelssohn i les *Peces líriques* de Grieg (nominat a un premi Opus Klassik), i als discos de Haydn, Brahms i Prokófiev, així com als concerts de Txaikovski, Grieg, Ravel i Gershwin. Denis Kozhukhin va estudiar a l'Escola de Música Reina Sofia de Madrid, amb Dmitri Bashkirov i Claudio Martínez-Mehner, i posteriorment va completar la seva formació a l'Acadèmia de Piano Llac de Como (Itàlia) amb Fou Ts'ong, Stanislav Ioudenitch, Peter Frankl, Boris Berman, Charles Rosen i Andreas Staier, i amb Kirill Gerstein, a Stuttgart.

Denis Kozhukhin debuta al Festival de Torroella de Montgrí.

JORQUERA

PIANOS 1853

FESTIVAL TORROELLA DE MONTGRÍ

Un camí junts des de 1981

STEINWAY & SONS®

C/ Ferran Agulló, 10 · 08021 Barcelona · Tel.: 93 414 02 90
www.jorquerapianos.com

PROPER S CONCERTS

Diumenge 18 d'agost
20.30 h Espai Ter

LE CONSORT & THÉOTIME LANGLOIS DE SWARTE

Théotime Langlois de Swarte violí i direcció

*Vivaldi: Les quatre estacions.
Concerts per una vida*

Claudio Monteverdi: *Adoramus te*, SV 289 /
Antonio Vivaldi: *Adagio del Concert per a violí en La major*, RV 768 / *Concert per a violí en La menor*, RV 356 / *Preludi improvisat i segon moviment del Concert per a violí en La menor*, RV 357, transcripció per a clavicèmbal / *Concert per a violí en Re menor*, RV 813 / *Les quatre estacions*, Op. 8 / «*Il Ciaconna*», segon moviment del *Concert per violí en Si bemoll major*, RV 583 / «*Tempesta di mare*», fragment instrumental de l'òpera *La fida ninfa*, RV 714 / «*Sinfonia al Ballo*», del melodrama heroic pastoral *Dorilla in tempe*, RV 709 / «*Il Ciaconna*» del *Concert per a violí en Si bemoll major*, RV 370

PREU
DES DE 27 EUR

Dimecres 21 d'agost
20.30 h Auditori Espai Ter

FREIBURGER BAROCKORCHESTER

Kristian Bezuidenhout **fortepiano**
Gottfried von der Goltz **concertino i director**

Mozart!

Wolfgang Amadeus Mozart *Simfonia núm. 29 en La major*, KV 201 / *Concert per a piano núm. 17 en Sol major*, KV 453 / **Johann Christian Bach** *Simfonia en Sol menor*, Op. 6 núm. 6, W.C12 / **Wolfgang Amadeus Mozart** *Concert per a piano núm. 9 en Mi bemoll major* «*Jeunehomme*», KV 271

PREU
DES DE 36 EUR

Festival de Torroella de Montgrí 2024
Facebook: @FestivalTorroelladeMontgri
Twitter: @Fest_Torroella
Instagram: @festivaldetorroella
#FestivalTorroella #arecerdelafúriadelmón

www.festivaldetorroella.cat

AMB EL SUPORT DE:

Organitza:

Amb el suport de:

Digitalització dels programes de mà:

Col·laboradors:

Mitjants oficials:

El Festival és membre de:

Festival de Torroella de Montgrí 2022

Facebook: @FestivalTorroelladeMontgrí

Twitter: @Fest_Torroella

Instagram: @festivaldetorroella

#FestivalTorroella

#arecerdelafúriadelmón

www.festivaldetorroella.cat

FESTIVAL DE
TORROELLA
DE MONTGRÍ

JM Torroella de Montgrí